

DECEMBER,2024

History of India (from Pre-history to Vedic age)

Full Marks: 100

Time: 3 hrs.

ANSWER ALL THE PARTS

Figures in the right-hand margin indicate marks

PART-I

1. Answer all the following questions.

[1x10]

- The famous foreign account *Indica* was written by whom?
ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବୈଦେଶିକ ବିବରଣୀ ଇଣ୍ଡିକା କିଏ ରଚନା କରିଥିଲେ?
- The Saka Era was started in _____ AD?
ଶକାବ୍ଦ _____ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା?
- What was the capital of Avanti Mahajanapada?
ଅବନ୍ତୀ ମହାଜନପଦର ରାଜଧାନୀ କଣ ଥିଲା?
- Which Mesolithic site in India is famous for rock art?
ଭାରତର କେଉଁ ମଧ୍ୟମ ପ୍ରସ୍ତର ଛଳ ପ୍ରସ୍ତର ଚିତ୍ରକଳା ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ?
- What is the primary material used for making Palaeolithic tools?
ପୁରାତନ ପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗର ହାତହତିଆର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ପ୍ରମୁଖ ପଦାର୍ଥ କଣ ଥିଲା?
- The evidence of a ploughed field was found at the Harappan site of _____.
ହରପପା ସହର _____ ରେ ଏକ ଚାଷ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ପ୍ରମାଣ ମିଳିଛି।
- The upper town of the Indus Valley Civilization is also known as _____.
ସିନ୍ଧୁ ଉପତ୍ୟକା ସଭ୍ୟତାର ଉପରି ନଗର _____ ନାମରେ ପରିଚିତ।
- Who was the village headman during early Vedic society?
ଆଦ୍ୟ ବୈଦିକ ସମାଜରେ ଗ୍ରାମର ମୁଖ୍ୟ କିଏ ଥିଲେ?
- What is the last stage of the ashrama system called?
ଆଶ୍ରମ ପ୍ରଣାଳୀର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ _____ କୁହାଯାଏ।
- The Ahar-Banas culture is found in which modern state in India?
ଭାରତର କେଉଁ ରାଜ୍ୟରେ ଅହର-ବାନସ ସଂସ୍କୃତି ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ?

PART-II

2. Answer all the following questions within 80 words.

[2x9]

- What is Itihasa in ancient Indian tradition?
ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ପରମ୍ପରାରେ "ଇତିହାସ" କ'ଣ?
- What was the main focus of Kalhana's Rajatarangini?
କଲ୍ହାଣଙ୍କ "ରାଜତରଙ୍ଗିଣୀ"ର ପ୍ରମୁଖ କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ କ'ଣ ଥିଲା?
- What is the significance of the Panchala Mahajanapada?
ପାଞ୍ଚାଳ ମହାଜନପଦର ଗୁରୁତ୍ୱ କ'ଣ?
- What were the primary tools used in the Lower Paleolithic period?
ପୁରାତନ ପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗରେ କେଉଁ ପ୍ରମୁଖ ହାତହତିଆର ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା?
- What marks the transition from the Mesolithic to the Neolithic period?
ମଧ୍ୟ-ପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗରୁ ନୂତନ ପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରୁଥିବା ପ୍ରମୁଖ ଲକ୍ଷଣ କ'ଣ?
- Name any four major Harappan cities located in India.
ଭାରତରେ ଅବସ୍ଥିତ ଯେକୌଣସି ଚାରି ପ୍ରମୁଖ ହରପ୍ପା ସହରର ନାମ ଲେଖ।
- What crops were cultivated by the Harappans?

- ହରପ୍ପା ଅଧିବାସୀମାନେ କେଉଁ ସବୁ ପ୍ରମୁଖ ଶସ୍ୟ କୃଷି କରୁଥିଲେ?
- h. Name the main deities worshipped during the Early Vedic period.
ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବୈଦିକ ଯୁଗରେ ପ୍ରଧାନ ଭାବେ ପୂଜିତ ଦେବତାମାନଙ୍କ ନାମ ଲେଖ।
- i. What does the term "Chalcolithic" mean?
“ଚାଲକୋଲିଥିକ” ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ କ’ଣ?

PART-III

3. Answer **any eight** questions within 250 words each. **[5x8]**

- a. What are the different types of sources for ancient Indian history?
ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ଇତିହାସର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ?
- b. What were the early Indian notions of history?
ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ଇତିହାସର ଅବଧାରଣାଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ ଥିଲା?
- c. Discuss the importance of Gandhara as a Mahajanapada.
ଗାନ୍ଧାର ମହାଜନପଦର ଗୁରୁତ୍ୱ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର।
- d. What are the important Palaeolithic sites in India?
ଭାରତର ପ୍ରମୁଖ ପୁରାତନ ପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗର ଛଳୀଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ କ’ଣ?
- e. What are the main tool types used in the Mesolithic period?
ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗରେ ବ୍ୟବହୃତ ପ୍ରମୁଖ ଉପକରଣ ପ୍ରକାରଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ?
- f. Discuss the key features of Harappan town planning.
ହରପ୍ପା ନଗର ଯୋଜନାର ମୁଖ୍ୟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ?
- g. What are the main craft productions in the Harappan civilization?
ହରପ୍ପା ସଭ୍ୟତାର ପ୍ରମୁଖ ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ଉତ୍ପାଦନଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ?
- h. What were the key functions of the Sabha and Samiti?
ସଭା ଏବଂ ସମିତିର ପ୍ରମୁଖ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ ଥିଲା?
- i. What was the status of women in Later Vedic society?
ପରବର୍ତ୍ତୀ ବୈଦିକ ସମାଜରେ ନାରୀମାନଙ୍କର ସ୍ଥିତି କିପରି ଥିଲା?
- j. What are the important chalcolithic sites in eastern India and their major findings?
ପୂର୍ବ ଭାରତର ପ୍ରମୁଖ ତାମ୍ର-ପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗ ଛଳୀଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ଆବିଷ୍କାର କ’ଣ?

PART-IV

4. Answer **any four** of the following questions within 800 words each. **[8x4]**

- a. Discuss the significance of archaeological sources in understanding ancient Indian history.
ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ଇତିହାସ ବୁଝିବାରେ ପୁରାତତ୍ତ୍ୱ ଉତ୍ସଗୁଡ଼ିକର ଗୁରୁତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କର।
- b. Analyse the tool-making technology during the three phases of the Palaeolithic culture.
ପୁରାତନ ପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗର ଗାଠି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ହାତହତିଆର ନିର୍ମାଣ ଶୈଳୀର ତର୍କନା କର।
- c. Write an essay on the economic life of the Harappan people.
ହରପ୍ପା ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ଅର୍ଥନୈତିକ ଜୀବନୀ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖ।
- d. Discuss in brief about the society and religion of the early Vedic age.
ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବୈଦିକ ଯୁଗର ସମାଜ ଏବଂ ଧର୍ମ ବିଷୟରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଆଲୋଚନା କର।
- e. Discuss the major Chalcolithic cultures in India.
ଭାରତର ପ୍ରମୁଖ ତାମ୍ର ପ୍ରସ୍ତର ସଂସ୍କୃତିଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର।

*****

DECEMBER, 2024

Full Marks: 100

Time: 3 hrs.

Social Formations and Cultural Pattern of Ancient World

ANSWER ALL THE PARTS

Figures in the right-hand margin indicate marks

PART-I

1. Answer all the following questions. [1x10]
- Homo habilis is often referred to as the _____ man.
ହୋମି ହାବିଲିସ୍ କେବେକେବେ _____ ମାନବ ଭାବରେ ପରିଚିତ ।
  - The Paleolithic period is also known as the _____ Age.
ପ୍ୟାଲିଓଲିଥିକ ଯୁଗକୁ କେବେକେବେ _____ ଯୁଗ ଭାବରେ ଜଣାଯାଏ ।
  - What period is characterized by microlith tools?
ସୂକ୍ଷ୍ମ ପ୍ରସ୍ତର ଉପକରଣ କେଉଁ କାଳ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ?
  - What is the name of a key Neolithic settlement in Turkey?
ତୁର୍କୀର ଏକ ମୁଖ୍ୟ ନୂତନ ପ୍ରସ୍ତର ଅବସାନର ନାମ କ'ଣ ?
  - What is the earliest domesticated animal in Neolithic period?
ନୂତନ ପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗର ସବୁଠାରୁ ପ୍ରାଚୀନତମ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ କ'ଣ ?
  - What was the title of Egyptian kings?
ଇଜିପ୍ଟର ରାଜାମାନଙ୍କର ଉପାଧି କଣ ଥିଲା ?
  - What was the famous epic of Mesopotamian literature?
ମେସୋପୋଟାମିୟ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମହାକାବ୍ୟ କଣ ?
  - Who was the supreme deity of the Shang Dynasty?
ଶାଙ୍ଗ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଦେବତା କିଏ ଥିଲେ ?
  - Who was the founder of Athenian democracy?
ଏଥେନ୍ସ ଲୋକତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା କିଏ ଥିଲେ ?
  - Who is the Greek goddess of wisdom?
ଗ୍ରୀକର ଜ୍ଞାନର ଦେବୀ କିଏ ?

PART-II

2. Answer all the following questions within 80 words. [2x9]
- What are the major stages of human evolution?
ମାନବ ବିବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରମୁଖ ପର୍ଯ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?
  - What are the broad divisions of the Stone Age?
ପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗ ମୁଖ୍ୟତଃ କେତୋଟି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ ?
  - Which tool typology characterizes the Middle Palaeolithic?
ମଧ୍ୟ ପୁରାତନ ପ୍ରସ୍ତର କାଳର ମୁଖ୍ୟ ଉପକରଣ ପ୍ରକାର ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?
  - Name major sites in the Fertile Crescent associated with early food production.
ଫର୍ଟାଇଲ କ୍ରେସେଣ୍ଟର ପ୍ରାଥମିକ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ଥଳୀଗୁଡ଼ିକର ନାମ କ'ଣ ?
  - What is the Neolithic Revolution?
ନୂତନ ପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗୀୟ ବିପ୍ଳବ କ'ଣ ?
  - What architectural structure is the Old Kingdom known for?
ପୁରୁଣା ସାମ୍ରାଜ୍ୟ କେଉଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସ୍ଥାପତ୍ୟ ଶୈଳୀ ଗଠନ ପାଇଁ ପରିଚିତ ?
  - What is the Code of Hammurabi?
ହାମ୍ମୁରାବିର ସଂହିତା କ'ଣ ?

- h. Name two city-states that dominated Ancient Greece.
ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରୀସରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିଥିବା ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ନଗର-ରାଜ୍ୟର ନାମ ଲେଖ।
- i. What was the Ekklesia in Athenian democracy?
ଏଥେନିୟନ୍ ଲୋକତନ୍ତ୍ରର ଏକ୍ଲେସିଆ କ'ଣ ଥିଲା?

PART-III

3. Answer **any eight** questions within 250 words each. **[5x8]**
- a. What are the significant features of Homo erectus?
ହୋମୋ ଇରେକ୍ଟସ୍ ର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ?
- b. The key characteristics of Lower Palaeolithic culture.
ନିମ୍ନ ପୁରାତନ ପ୍ରସ୍ତର ସଂସ୍କୃତିର ମୁଖ୍ୟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ?
- c. Discuss the role of rock art in understanding Mesolithic life.
ମଧ୍ୟପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗର ଜୀବନଶୈଳୀ ବୁଝିବାରେ ଶିଳା ଚିତ୍ରର ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର।
- d. How did animal husbandry affect human settlements?
ପଶୁପାଳନ କିପରି ମାନବ ବସବାସକୁ ପ୍ରଭାବିତ କଲା?
- e. How did agriculture develop in Neolithic China?
ଚୀନରେ ନୂତନପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗରେ କେମିତି କୃଷି ବିକାଶ ପାଇଲା?
- f. The religious beliefs of ancient Egyptians.
ପ୍ରାଚୀନ ମିଶର ଅଧିବାସୀଙ୍କ ଧାର୍ମିକ ବିଶ୍ୱାସ।
- g. What were the economic activities of Sumerians?
ସୁମେରିୟାନଙ୍କ ଅର୍ଥନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ଥିଲା?
- h. Describe the significance of oracle bones in Shang society.
ଶାଙ୍ଗ୍ ସମାଜରେ ଓରାକଲ୍ ଅସ୍ଥିର ମହତ୍ତ୍ୱ କ'ଣ?
- i. What were the major political institutions of Athens?
ଏଥେନିୟନ୍ ପ୍ରମୁଖ ରାଜନୈତିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ଥିଲା?
- j. What are Homer's major contributions to Greek literature?
ହୋମରଙ୍କ ଗ୍ରୀକ୍ ସାହିତ୍ୟକୁ ପ୍ରମୁଖ ଅବଦାନ କ'ଣ?

PART-IV

4. Answer **any Four** questions within 800 words each. **[8x4]**
- a. Explain the process of human evolution from Hominoid to Homo Sapiens.
ହୋମିନୋଇଡ୍ ରୁ ହୋମୋ ସାପିଏନ୍ସ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାନବ ବିକାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟା କୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର।
- b. Give a detail account on animal husbandry during neolithic period.
ନୂତନ ପ୍ରସ୍ତର ଯୁଗରେ ପଶୁପାଳନ ସମ୍ପର୍କରେ ବିଷଦ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କର।
- c. Discuss the cultural developments from the Ubaid period to Uruk.
ଉବାଇଦ୍ ଯୁଗରୁ ଉରୁକ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂସ୍କୃତିକ ଉନ୍ନତିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର।
- d. Discuss the major developments in the Old Kingdom of Egypt.
ଇଜିପ୍ଟର ପୁରାତନ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ସମୟରେ ହୋଇଥିବା ପ୍ରମୁଖ ଉନ୍ନତି ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର।
- e. Discuss the scientific advancements of ancient Greece.
ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରୀସର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅଗ୍ରଗତିଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର।

*****

DECEMBER,2024

History of India (from Pre-history to Vedic age)

Full Marks: 100

Time: 3 hrs.

ANSWER ALL THE PARTS

Figures in the right-hand margin indicate marks

PART-I

1. Answer all the following questions. [1x10]
- Who is the author of the epic Ramayana? ମହାକାବ୍ୟ ରାମାୟଣର ରଚୟିତା କିଏ?
  - What is the script of Ashokan inscriptions? ଅଶୋକଙ୍କ ଶିଳାଲେଖରେ କେଉଁ ଲିପି ବ୍ୟବହୃତ?
  - Which Harappan city is famous for the Great Bath?
କେଉଁ ହରପ୍ପା ସହର "ବୃହତ୍ ସ୍ନାନାଗାର" ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ?
  - The Upper Palaeolithic is notable for tools made of _____.
ଉଚ୍ଚ ପୁରାତନ ପ୍ରସ୍ତରଯୁଗ _____ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଉପକରଣ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।
  - What is the main subsistence pattern of Neolithic cultures?
ନୂତନ ପ୍ରସ୍ତରଯୁଗ ସଂସ୍କୃତିରେ ମୁଖ୍ୟ ଜୀବିକା ରୂପ କ'ଣ ଥିଲା?
  - _____ was a Harappan site known for its dockyard.
_____ ଏକ ହରପ୍ପା ସ୍ଥଳୀ ଯାହା ପୋତାଶୁୟ ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଥିଲା ।
  - Which Harappan city had evidence of fire altars? କେଉଁ ହରପ୍ପା ସହରରେ ଅଗ୍ନି ବେଦିର ପ୍ରମାଣ ମିଳିଛି?
  - Early Vedic society was largely _____ in nature. ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବେଦିକ ସମାଜ ମୂଳତଃ _____ ସ୍ୱଭାବର ଥିଲା ।
  - The fourth varna, _____, was considered subordinate to the other three.
ଚତୁର୍ଥ ବର୍ଣ୍ଣ, _____, ଅନ୍ୟ ତିନୋଟି ବର୍ଣ୍ଣର ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ନମ୍ର ହୋଇଥିଲା ।
  - The _____ culture is found in Rajasthan and is known for its distinctive black-and-red ware pottery. _____ ସଂସ୍କୃତି ରାଜସ୍ଥାନରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହା ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ କଳା ଏବଂ ନାଲି ରଙ୍ଗର ମାଟି ପାତ୍ର ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

PART-II

2. Answer all the following questions within 80 words. [2x9]
- What is Itihasa in ancient Indian tradition? ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ପରମ୍ପରାରେ "ଇତିହାସ" କ'ଣ?
  - What is the significance of Megasthenes' "Indica"? ମେଗାସ୍ଥିନିସଙ୍କ "ଇଣ୍ଡିକା" ର ଗୁରୁତ୍ୱ କ'ଣ?
  - What was the main subsistence strategy of Palaeolithic people?
ପୁରାତନ ପ୍ରସ୍ତରଯୁଗ ମାନବମାନଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ଜୀବିକା କ'ଣ ଥିଲା?
  - What are microliths? ମାଇକ୍ରୋଲିଥ୍ କ'ଣ?
  - What type of pottery is associated with Neolithic cultures?
ନୂତନ ପ୍ରସ୍ତର ସଂସ୍କୃତି ସହିତ କେଉଁ ପ୍ରକାରର ମାଟିପାତ୍ର ସମ୍ପର୍କିତ?
  - Who discovered Harappa and Mohenjodaro?
ହରପ୍ପା ଏବଂ ମହେନ୍ଜୋଦାରୋକୁ କିଏ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲେ?
  - What was the function of citadels in Harappan cities?
ହରପ୍ପା ସହରମାନଙ୍କର "ଦୁର୍ଗ (Citadel)"ର ପ୍ରମୁଖ କାର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ?
  - a. What was the social divisions of the later Vedic period?
ପରବର୍ତ୍ତୀ ବୈଦିକ ସାମାଜିକ ଶ୍ରେଣୀବିଭାଗ କିପରି ଥିଲା?
  - h. What was the role of women in Early Vedic society?
ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବେଦିକ ସମାଜରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଭୂମିକା କ'ଣ ଥିଲା?

PART-III

3. Answer **any eight** questions within 250 words each. [5x8]
- What are literary sources? ସାହିତ୍ୟିକ ଉପାଦାନ କଣ
  - What are the sixteen Mahajanapadas? ଷୋଡ଼ଶ ମହାଜନପଦଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ?
  - What were the key features of Harappan town planning?
ହରପ୍ପା ସହରର ନଗର ପରିକଳ୍ପନା ପ୍ରମୁଖ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ଥିଲା?
  - What are the three phases of the Paleolithic period?
ପୁରାତନ ପାଷାଣ ଯୁଗର ତିନୋଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ?
  - What were the major Mesolithic sites in India, and where were they located?
ଭାରତର ପ୍ରମୁଖ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ଥର ସ୍ଥଳଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ କେଉଁଠାରେ ଅବସ୍ଥିତ?
  - What are the key characteristics of the Neolithic culture?
ନୂତନ ପ୍ରସ୍ଥର ଯୁଗ ସଂସ୍କୃତିର ମୁଖ୍ୟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ?
  - Describe the decline theories of the Harappan Civilization.
ହରପ୍ପା ସଭ୍ୟତାର ପତନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଭିନ୍ନ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।
  - Discuss the drainage systems in Harappan cities.
ହରପ୍ପା ସହରମାନଙ୍କ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ପ୍ରଣାଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କର।
  - What were the key features of Early Vedic society?
ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବେଦିକ ସମାଜର ପ୍ରମୁଖ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ?
  - What are Megaliths, and where are they found in India?
ମେଗାଲିଥ୍ କ'ଣ ଏବଂ ଏହା ଭାରତର କେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ?

PART-IV

4. Answer **any four** of the following questions within 800 words each. [8x4]
- ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକରୁ ଯେକୌଣସି **୪ଟି** ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ୮୦୦ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖ।
- Write an essay on the emergence of Sixteen Mahajanapadas in ancient India.
ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତରେ ଷୋଡ଼ଶ ମହାଜନପଦର ଉଦୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖ।
  - Discuss the economic and social life of Neolithic communities.
ନୂତନ ପ୍ରସ୍ଥର ଯୁଗୀୟ ସମ୍ବୁଦ୍ଧିମାନଙ୍କ ଅର୍ଥନୈତିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଜୀବନ ଉପରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କର।
  - Write a note on Geographical extent of Harappan Civilization.
ହରପ୍ପା ସଭ୍ୟତାର ଭୌଗୋଳିକ ବିସ୍ତାର ବିଷୟରେ ଏକ ଟିପ୍ପଣୀ ଲେଖ।
  - Describe the important features of the Rig Vedic culture.
ରଗ୍ ବୈଦିକ ଯୁଗର ପ୍ରମୁଖ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।
  - Describe the Megalithic culture of South India and its burial practices.
ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତର ମେଗାଲିଥ୍ ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ଏହାର ସମାଧି ପଦ୍ଧତିଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

*****